

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

SRP

СРПСКИ ЈЕЗИК
ШКОЛСКИ ЕСЕЈ

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

SRP.48.SR.R.K2.12

49667

Начин исправљања погрешака на листу за писање школског есеја:

(Матура)	државна матура	УК
↑	↑	↑
Прецртан погрешан одговор у заградама	Тачан одговор	Скраћени потпис

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не окрећите страницу и не пишите школски есеј док то не одобри водитељ испитне просторије.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кеси.

Испит траје **150** минута.

У овом делу испита напишите школски есеј следећи приложена упутства и смернице.

Школски есеј треба да садржи најмање **300** речи.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Школски есеј обавезно напишите на листу за уредно писање.

Пишите читко. Школски есеј бодоваће се с нула (0) бодова ако је писан нечитко или великим штампаним словима. Ако погрешите у писању, на 2. страници ове испитне књижице приказан је начин исправљања погрешака. Приликом исправљања погрешака потребно је ставити скраћени потпис. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 12 страница, од тога 2 празне.

Пажљиво прочитајте наведени текст и смернице за писање школског есеја.

Свој школски есеј обликујте као заокружену целину с **уводом, разрадом и закључком.**

Пазите да Ваш школски есеј буде **правописно и граматички тачан.**

У свој школски есеј треба да уврстите све смернице.

Редослед понуђених смерница не обавезује Вас у обликовању школског есеја.

Глава шећера

(одломак)

– Ви’ш, сиромах!... – рећи ће Ђуко гледајући за њим. – Та је, Пајо, онај сељак што је набавио капетану ону прву главу шећера.

– А што је на робији? – упита Пајо зачуђено.

– Што је?... Што га, сиромаша, снађе беда! Био је то честит човек, али се некако заплете у дуг. Задужи се једном каишару – неком Узловићу, па му лепо дохака, и ето до шта је доспео...

Кобељао се, јадан, кобељао и отимао, па све узалуд. Најпре му је дао нешто мало, па се наплело које интереса, које оно главно, које на промену облигације... никад отарасити. А ти већ знаш како се код нас интересом гуле дужници. Кад човек виде у како је зло угазио, он поклизну и у раду. А ком ће се, опет, милити рад кад му други све односе? Поче и да се опија. Узеше говорити да је и памећу шенуо.

(...)

– Па дела казуј, што допаде робије.

– Стани, полако! Казаћу ти... Кад му већ подлише воду код тог трговца, онда Узловић тек притеже и навали да се учини продаја... Што је, опет, та продаја брзо извршена, ниси видео! Ја сам се зачудио кад се то пре огласи, кад ли пре изиђе у новинама. Тек једно јутро зове ме капетан, а осмејкује се: „Хајде, Ђуко, спреми се да идемо на једну продају!” Спремим се ја и пођемо. Кад бисмо већ у Крнић – путем поред винограда, он ће тек пружити прстом на Раданов виноград: „Како ти се допада, Ђуко, онај виноград”? – „Добар”, велим ја, „бољег ретко где има”. „Што ли то сад пита?” мислим сам. Кад, а ми право окретосмо се кући Радановој. То ли је! Сад знам. Ту и Узловић, ту сељаци, неки трговчићи сеоски укрутили се, па ходају испред куће. Сиромаш Радан сав позеленио од муке. Жена му и деца као потучени... Поче се продавати – махом све купује Узловић, сељаци и лицитирају и не лицитирају: жао и њима човека. Дође ред на кућу. Стаде писка деце, жена му удари у запевку. Он, сиромаш, као згранован, улете у кућу. Сви се згледасмо шта му би сад! Док, ништа ти бог не даде – груну пушка кроз једну бацу, а мој се Узловић преврте, баш ни ногом не маче!...

Милован Глишић

Данга

(одломак)

Снио сам страشان сан. Не чудим се самом сну, већ се чудим како сам имао куражи и да сањам страшне ствари, кад сам и ја миран и ваљан грађанин, добро дете ове намучене, миле нам мајке Србије, као и сва друга деца њена. 'Ајде, да речем да ја правим изузетак од осталих, али не, брате, већ све на длаку радим што и други, а понашања сам тако пажљива да ми нема равна. Једаред сам видео на улици откинуто сјајно дугме од полицијске униформе, загледах се у његов чаробни сјај и таман хтедох проћи, пун неких слатких мисли, док ми одједном задрхта сама рука па право капи; глава се сама приклони земљи а уста ми се развукоше на пријатан осмех, којим обично сви ми старијег поздрављамо.

„Баш ми крв у жилама племенита, и ништа друго!” помислих у том тренутку и с презрењем погледах на једног простака што баш у тај мах прође и у непажњи нагази оно дугме.

– Простак! – изговорим јетко и плунем па мирно продужим даље шетати, утешен мишљу да су такви простаци у врло малом броју, а необично ми беше пријатно што је мени бог дао фино срце и племениту, витешку крв наших старих.

Ето, сад видите како сам красан човек, који се баш ништа не разликује од осталих ваљаних грађана, па ћете се и сами чудити откуд баш мени у сну да дођу страшне и глупе ствари на ум.

Тога дана ми се није ништа необично десило. Вечерао сам добро и по вечери чачкао зубе, пијуцкао вино, а затим, пошто сам тако куражно и савесно употребио сва своја грађанска права, легао у постељу и узео књигу да бих пре задремао. Убрзо ми је књига испала из руке, пошто је, наравно, испунила моју жељу, и ја сам заспао као јагње с мирном савешћу, јер сам потпуно извршио све своје дужности.

Радоје Домановић

Смернице за писање

1. Сместите ауторе полазних текстова у књижевноисторијски период у којем су стварали и наведите обележја књижевности тог периода.
2. Објасните које друштвене проблеме тематизују наведене приповетке.
3. Упоредите однос власти и народа.
4. Образложите своје тврдње и поткрепите их цитатима.

Празна страница

Празна страница